

QVerit̄ responsio sup **C** de sollicitudinē eccl
Dubij sequētibz. vnde crebro **f**iaſticorū
Sollicitudinē ſciārū i ecclasticis a eligioſ oriuunt
CSi liceat ecclasticis maxime religioſis.
 dū oferūtur eis tpalia. ſe a ſucessores fuos obli
 gare ad certa a determinata suffragia. in missis &
 alijs offitij ecclasticis. ſic habz vſus cois.
CSoluco in pticula. 13. que ſupponit alibi traſta
 ta de ſymonia.
CSi liceat omittē tales obligaciones ſine reatu
 pccī mortalis. preſertim qn̄ viidentur grauiiores
 q̄ oportz. ex euentu vel aliude **C**Soluco pticula
 .12. et a .19 vſq; ad .32.
CSi meli⁹ eēt q conferentes tpalia ſtarent in
 ſola generalitate p suffragij hñdis. q̄i ad hoc
 a quō monēdi fūt. **C**Soluco pticula .18. .19.
CSi in caſuſcđi dubij neceſſaria ſit a ſecura de
 ſpensacō ſupioris prelati v̄l ſpēl ordinarij. **C**So
 luco pticula .28. vſq; ad .32.
CSi liceat ecclasticis bñ a ſufficiēter ſuſdatiſ ē
 cīpe nouas obligationes. cum augmēto ſeruitij
CSoluco pticula .33.
CSi hoc liceat fine augmento ſuich̄. ita q non
 inde plures dicant miffē vel obit⁹ aē. q̄uis hoc
 intēdāt tpaliū collatores. **S**oluco pticula .29.
CSi liceat admittē ſup frēs iam fundatos. ali
 os qui habeant ſpeciales cellas a obligationes

In ſept̄ tractat⁹ dedit m̄ḡ - Theodoric⁹ de pemide ſac̄ Theo
 logie professor: fr̄ib⁹ conuēt⁹ cruciferoy In dufeldorf

ad suos institutores. alias q̄ reliqui frēs. **S**olu
tio cū. 8. 9. 10. a. 12. dubijs. p̄ticula; 2. 3. 2. 3. 6. ~
CSi liceat se obligare q̄ ois fructus spūalis in
missis a alijs que obligatus dicet. cedat in vti
litatē temporalia cōferentis. ~~~~~~ 8.
CSi tantū profint suffragia dum sunt pro plu
ribz. quantū si fierent pro uno vel paucis. a pre
sertim illi qui facit. ~~~~~~ 9.
CSi debens vnā missam poss̄t alios adiūgē sine
fraudacōe illi⁹ q̄ missam pecijt a instituit. ~~~~~~ 10.
CSi necesse sit semp p̄ speciaibz fūdatōribz oīo
nes facere speciales. maxime dū hoc instituerit
l; nō sp̄cificādo mod. a q̄s mod⁹ tenebit. ~~~~~~ 11.
C Solutio p̄ticula; 9. cū quīq; sequētibz. ~~~~~~
C Siliceat pro loco solemmiori in sepulturis vel
pro alijs p̄opis exequiarū pacisci verbo vel intē
tione. de maio. i tp̄alium collacōne. ~~~~~~ 12.
C Si discrete faciat se obligantes ad suffragia
p̄ alijs qm̄ inde minas valent. ut videtur pro
seip̄is. a nō ē op̄atio tp̄al oīodi ad sp̄uale. ~~~~~~ 13.
C Solu. 29. a. 12. p̄ticula. 27. cū tribz sequētibz.
C Si caute faciūt religiosi q̄ leuiſ admitiūt ad
p̄ticipacōnem oīim bnfactoz. p eoꝝ illos qui bñ
faciūt eis. vel qui petunt. ~~~~~~ 12.
C Si obligatus ad oracōnes weales sit absolu
tus ab obligatione. dum eas dicit sine attentō
one et deuotione. vel affectiōē aut sollicitudine.

Nam attencō est quedā sollicitudo. Solucō isti
us & seqūtis p̄ticula. 11. vsq; in finē. 16.

CSi sufficit ḡnāl̄ intencō. qua vult ecclesiastic⁹
vel religiosus oraē speciali⁹ pro benefactorib⁹ q̄
pro alijs sup qua specialitate quātificanda se re
fert ad d̄mū qui ponderat̄ est meritoz.

Sequitur tractat⁹ responsi⁹. De Sollicitu
dine ecclesiasticoz. Ad fr̄es celestinos. Con
tinens. 68. p̄ticula.

Nolite solliciti esse Math⁹. 6. lūc. 12. Iubet
hoc suprem⁹ abbas n̄e ihesus xp̄us. In
cuius spiritu salubter instituti clama⁹
Abba pater Ro. 8. Consonat apostol⁹ eius mag
nus prior in religione xp̄iana dicēs. Corintheis
in p̄sona om̄im̄ f̄coē. A. Volo vos sine sollicitu
dine esse. si mor subintulit vtile atq; necessarium
de sollicitudine distinctōez. ne l̄ fibi p̄pi vel alijs
consortib⁹ suis contrari⁹ videtur. quoq; f̄mo fre
quēter ad sollicitudinez; coñ desidem merciā exhorta
tur. Ayt enim qui sine vrōre est. sollicit⁹ ē que
dñi sūt. quō placeat deo. qui aut̄ cum vrōre ē sol
licitus est que sūt mudi. **S**c̄da p̄ticula
Ecce habem⁹ sollicitudinē. et sollicitudinez
Vna est dei. altera est mundi. vna sp̄ualis

aliam t'patis vtraq; siquidez bona. alioq'n culpa
ta fuiss; uxoratorz cū sua sollicitudine cōditio. pri
ma tñ melior at; dñmor adeo ut vocacō dici possit
et dicat tā hic q̄ a ap̄l. Coē. et. volo vos inquit
sine sollicitudine eē. et alibi ad philip. 2. Nihil sol
liciti sitis. et p psal. dñs. vocate inquit et videte
qm̄ ego sum deus. Particula tercia.

Hec ista sollicitudo vacas et vacatio sollici
ta quale habere licet. decet et expedit illos
principue qui celebes eē sine tribulante iago ux
orum. nedum elegit. sed voverūt. quales vos
elegit et assumpfit. Abbas n̄e xp̄us o p̄es et fra
tres celestini. quos ad presens alloquitur solli
citudo dilectionis mee quā suis impulit questii
unculaz stimulis zelus vester religiosus sollicit
ius verbū p̄pleticū. Nich̄b. abulare cū deo suo.

Sensit itaq; vester in dño timor. et. pti.
cuius vis ē fīm phīm. reddere timentē sol
licitum. sensit inq̄ quemadmodū frustra fuiss;
assumpta sollicitudo vacans deo. si quadam re
trospectione seu tergiuersa de corrueret in mū
di sollicitudinem. et iam non tantum vana esset
quasi finem nō assequens vacacōnis: verū dam
nabilis iudicaretur et reproba. si in dāpnabilez
reprobamq; sollicitudinis peccatricis foueam p̄
ceps laberetur qualem dissuadet maxime fīmo
prepositus. Nolite ait xp̄us solli. eē. et.

Queret forsitan noviciorum aliquis. que sit et
qualis sollicitudo hec culpabilis. nam de tol-
erabili mudanoru satis insinuatū est. et de qua-
dam altera. ocio sancto addiuisa. videtur amon-
ta. sed non criminata fuisse illa marie sedētis ad pe-
des ihesu soror martha martha iquit ihesus. sol-
licita es et turbaris erga plurima. Porro vnu
est necessariū. At vero tota monitionis xp̄i series cū
expositorib⁹ suis in illa p̄hibicōne sollicitudinis
sicut matheus & lucas referunt dat intelligi sollici-
tudinē malā esse. que nō est prudentis & sagacis
prudentie. neq; necessitat⁹ s; est vel diffiden-
cie & p̄fidie vel cupiditatis curiose & anxie de qb⁹
non est modo p̄ singula differēdū. 6. p̄t.

Teniam⁹ igitur p̄ cōpendiū statim ad pie solli-
citudinis vestre in dñō q̄stiones. que sollici-
tudinē ēformidat impiā dum piā ymmo necel-
sariā cogunc amplecti. Manet apud vos o p̄res
et fratres p̄ fundo corde firmata monitio aposto-
lica heb. 2. Sint mores sine avaritia & tētū p̄ntib⁹.
Nichilomin⁹ aspicitis illa eē necessaria q̄ cōedit
idem apostolus dices 1. thi. 6. habentes alimen-
ta et quibus tegamur. h̄js cōtentī simus. Bene-
fiaudes o magne p̄or ap̄le. placet id qđ apponis
h̄js contenti simus attū alimenta & ea quib⁹ te-
gamur op̄z habere. Non aut̄ hoc ip̄m totum vel
labore nostro q̄ dīmis mancipamur officijs vel

hostiatis mēdicādo. qui nequaꝝ discurrere per
vicos a plateas. instituimꝝ obtinē fas nobis est
Demiq; nichil eꝝus fīm oꝝ; legē ēē deducit apl's
· i Cor. 9. ꝑ qui altario defuit. de altario a vīmat.

Te ve mūdo a scādal' ve scādala sp̄ gētibz. p. A.
vibibz demoniis. In via hac qua ambula
bā cōquerit ꝓha absconderūt superbi laqueū m̄
et rufus. Iurta iter scandalum posuerūt nichil
Electa est ecce sub ep̄lici religiomis vto via pau
ptatis vt sollicitudo noxia diuiciarꝝ cruentans et
enccās vitare electa via castitatis p̄ petue vtra
sollicitudinē alligatā uxori cū tribulacōe h̄mōi
Electa via derelictōnis ꝓrie voluntatis p̄ obediē
fiam. cōn̄ sollicitudinē. tot dubitacōe. to t scru
pul oꝝ. tot discriminū q̄lia ꝓria voluntas se dū
ducē vult. se seduces incurrit. pudz. heu. pigzq; ē
cordai q̄ntis a q̄libz ap̄s nōnullos detmētis oia
sūt i oppositas exorbitacōes euſa ſbuerſaq;. Ja
heu n̄is appa; veritas patbole xp̄i. q̄ mō. dū tec re
legerent electa ē in ecclia de immūdo sp̄u. q̄ cū exie
rit ab homine. tandem redit et adducit septē spiri
tus nequiores se dum inuenit domum vacantē
nō quidē vere. h̄ sola simulacōe sicut i ſol extrin
ſice p̄fessiois scopis fidei mūdata ē. p̄. 8.
Est v̄tiq; nequā a immūd⁹ ſp̄us cupiditatis
q̄ radir omnium malorū et ydolorum serui
tus ab apostolo a māmona dī inq̄tatis a cristo

Siste tandem amice. fiste calamū quē in dīg
cō tua rapit vltra longe q̄ inchoando p̄posu
eras. Et q̄ doctrinam datura es. distraheris sati
ra que nulla vñquā orōne nulla dedamatioñis

ac moia satis erit reprobanda. Reuertamur ad progressum finis intenti. resumentes illud unde arripuit nos malorum regitatorum. presentim apud non paucos nostri temporis religiosos animis dei timor. xpianaq; pietas. et misericordia fratnalis. Illud erat apire. quo pacto paupertas religiosa vacaret absq; sollicitudine victus et vestitus interueniunt fateor et vos interrogando fatemi plures crebro pungitum conscientiarum scrupuli non sinentes timorosos fratres implere cum pace verbum christi. cum applica monitione. Nolite solliciti esse. pticula. io.

Vnt autem in genere tria in oquisitione victus et vestitus neque stimuli. unus symomie. alius usure. alter fraudulencie. Sollicitatur nam in mirum timorata mens. ne forte misceat se in medante tanta p spitalibz recipiendis. et eorum latibus symoia ce punitatis. Et hoc utique frequenter et et pueit dum non habetur directio. dum lumine intentionis nra que dicitur oculis cordis. oim actionum nostra et cenebre. Sollicitatur preterea. ne in redditibus opadiis. quod non solum inueniuntur ad perpetuum redditum contractus usurari. ex a diecta codicione seu actione de facultate toties quoties redimendi. Sup hac vero dupliciti quoniam sollicita scrupulosaque punctum habet quedam opuscula nostra nup edita. si tamen cum magnis talium tractibus visa fuerint numerada. pt. xi.

Vp est ad pñs īuestigare & īuētos tolle
Sqñtum īuemit sator bñm semis xp̄o zizamio
 rum fraudulētorū aculeos quos labiosa nocte
 dum dormiūt p negligentia; homēs supseminat
 imīnicus homo. sub obtentu cōquisitōis vīctus &
 vestitus. **H**oc etiā p̄cipue vēstra p questūculas
 sollicitudo sc̄re desiderat. & qm̄ defraudatis dire
 cte cōtraria īsticie tot modis īuemem⁹ defrau
 dacōne; quot iusticiam firi opposito ⁊ qd eadem
 est disciplina. **D**icitur autē iusticia virtus ad alte
 rum vel sicut ad alterum reddens vniq; q̄ su
 um ē. **P**orro iusticia āple ſūpto vocabulo cōpa
 tur ad deum et ad p̄mū. ymmo et ad ſeipſum
 sicut ad alterum. prout i pñia fit dū ſpiritus car
 nem ſubicit ſeruituti. **S**ic erit defraudacō vna ad
 deum altera ad p̄mū. **T**ercia quaſi methapho
 rice dā ad ſeipſū et p̄mit⁹ de p̄imi defraudacōne.
 q̄ notior est videam⁹ & oclusiones deince
 ps īſeram⁹. **12. p̄ticula**

Sollicitudo pia cōferentis ryalia defraudat̄
Fsi ſua ītencō a cōpiete nō ſeruetur. **H**oc enī
 p̄rie ſonat fraus et dolus. dū pretendit̄ vnu
 & fit alterum. **S**ic dicit̄ de testatore. q̄ fraudat̄
 est si ſua defreratur aut nō īpleat̄ intencō. **N**e q;
 tñ accipiendū est de q̄uis intencō. non enim ca
 dit ſub obligacōnis recta lege neq̄ intencō. **S**i
 ſaluti cōtraria ſi morib⁹ abſona. **S**i m̄ deteriorē

exitum eius obseruacō sit. ventura. qualis esset
intenſio palā symoniaca. vel furaria. v̄l iuri p̄
iudicans alieno vel deo sc̄sq; suis non honesta

Sollicitudo pia cōferētis. pticula. ix.
Sp̄alia. dirigi debet ad sustentacōnem mīni-
strī illius typalem faciendam. a quo sp̄alia req-
runtur. Iste siquidem iustus p̄prius a verus est
tytulus suscipiendi sp̄alia. a hoc supponat ad
p̄ns tanq; deductum sufficiēter in materia de sy-
monia. dū de directione cordis forma dat. Adue-
to plerumq; fit ut menciatur iniquitas sibi. Nūc
p̄ ignorāciā affectatam. et ideo culpabilē. nunc
p̄ negligēciā. que nō cauta sollicitudine q̄rit
agendoꝝ veritatē. Expedit igitur ad particulaēs
descendere casus. non q̄dem ad omnes a singu-
los. hoc enī nobis est impossibile. qm̄ varij sunt
sine numero a ita varij ꝑ vna circūstātiā qñiq;
posita. qñiq; deficiens iudicium sapientis variare
cōpellit. Et hoc cū admiracōne parum sapientis
nec ad oia circūspiciētis. Quesuit vn̄ anathori-
tarū a quodā patre. Pater debo tēptacōes ad-
mitte. a p̄tin̄ eas abice. Admitte iquit. Accessit
aliꝝ cū eadem peticōe. Abite inquit. nec admittē
Non contraria videri p̄nt. Admitte anōn admitte
Sic ap̄s sapientē p̄ibi. 27. R̄nde stulto iux̄ stulti-
cā suam. Sic ieuāgeliō demōstrandis a nō mon-
strandis opibꝫ bonis habes. pticula. ix.

Va in re colligitur unde talis et frequens erit. Quod in moralibus iudicis venit. Sunt qui soli intendunt generalibus regulis. ut sunt puerbia et auctoritates sanctorum. Sunt quod ad sola singula via dant se totos. Nullam ad prima principia resoluconem habentes. quia vel nesciunt vel negligunt aut totum trahentes et sine spiritu carnales sunt vel exceperat eos propria malitia hec aut illa. Sunt alii circumspetiti simul et prudentes qui singularia cautelis colligunt. et sapienter ad regulas resoluunt generales colligentes prius que fuerit ratio date legis. Numquid per eleuationem metis ad regulas dominicas. quinque ad humanas. Primum sit per virtutem quam vocat Arresto. dyromicam. alterum per Epykem. quam dicere possumus bonam equitatem. Et quoniam raiissimi sunt tales circumspecti. Requiritur enim cum eruditore longe experientie usus. Non expedit passim ab omnibus querere solidum pro moralibus filium. neque similiter presumere illud dare quisque debet presertim non habita cum suis circumstantiis oibus vera causa maiorum qui queritur.

Et certe frequens iste ab inquirentibus solet interuenire defecit. et cum ius ex facto oriatur quid mirum si response fit deceptio. Non quidem semper ex respondentibus sed ex inquirentis vicino. aut crebrius propter fantasiam parum instructorum. quae se palogizant. decipiunt et sophisticant. Putates

casus aliquos esse similes. quos ex unica quan-
doq; circumstantia addita. vel remota vel non
attenta. Constat pro multis esse dissimiles vel ad-
uersos. Exempla tacta sunt. et apud medicinā
dandam patet hoc vicium. dum vni sibi visus
arroganter pitius in hac aut hac medicina dan-
da applicabit unam receptā ad morbos. ex causis
oppositis ortos. Non attendens aliud esse qd sa-
nat calcaneum et cecat oculum. pt̄. 10.

Emittamus narraciones super hac re vulga-
res. nec referamus q̄ iustam p̄inde ratione;
vel non valeant ad uocati p̄tendere dum easum
omnē ad se delatum iustificandū suscipiunt. Et
veniamus ad alias occlusiones cum suis modifi-
cationibus inuestigando p̄cipue de sustentatis mi-
nistris ecclie. Intēcō qualis et q̄ sit tenēda p̄ eum
qui sustentat et recipit. siue sit vni siue plures
secularis aut eligiosus. et sit. et occlusio. pt̄. 11.

Ollicitudo pia offerētis tlpalia. si vult p̄t in
sua gñalitate suffragia require. et sub hac
intencō sola stando. non minus merebitur se-
pe apud decum. q̄ particularius exigendo. Non
habet prima pars dubitacionem. Secunda p̄
utnam spiritualib; oculis quales sunt oculi
columbini sponsi et spōse in canticis aspiceret
qm̄ apud illos p̄spicua eēt q̄ cogiscit oīa benefa-
ctoꝝ omnī qñtūlib; occultorū. premja reposita

apud deum ppter quē a ī quo fūt. Verum pau
ci sunt spūales hmoi. qui nō miscere curant gne
purissimo caritatis illud seminādo quedā zīhaia
vanitatis. Sitq; illud vgilianū lolium a steriles
nascuntur auene. Audi oformiter illud euangeli
cum. q simul exorte spīne fūffo cauerūt semē ver
bi. a fructum boni opis. 18. pticula.

Ollicitudo pia cferentis tpalia pōt a debz ā
moneri clam aut palam. p predicatorēs aue
alios. sup premissa veritate. pro directione pu
tiori intencōmis sue. Quadenda quippe sunt bona
cum dissuasioē maloz Nichilomin⁹ seruetur ill⁹
antiqu⁹ puerbi. Ne quid nimis. Quia q nimis
emungit elicit sanguinē. Nimiris insuper exacuēs
ferrū. qñiq; vel ebat. vel cōsumit ipſū. Satagēs
demiq; totum quidqt seuerit aut messuerit purū
ēē. non hñs aliquid zīzaniorum neq; palearum
quid mifrustra. quid m stulte sepe conetur a dā
pnose fatigetur. Nūquid nō eligibili⁹ est granū
aliqd vel impurum q nullum colligere. Quo circa
dicamus osequēter. 19. pticula

Ollicitudo pia cferentis tpalia pōt cum bō
venia. vmmo a cum grā cōdīcōes certas ap
ponere erplicatiuas intencōmis sue. Sufficere ī
primis debent ad oſenſū huius veitatis. vſis to
tius cois ecclie. qui sic habet et recipit. cui si quis
detrahit imprudenter se decipit. Sūt autem tres

coſideraçōnes . ppter quas p̄t coſerens ap‐
ponere limitaçōnes certas . vna cōcermit pſonā
recipientē . altera pſonam conferentem . tercia
pſonam affinem vel attinentem pt̄. 28.

Attende a videbis expediens esse persone
recipienti q̄ limitetur ad certa suffragia; q̄
tenus reddatur eius animus magis sollicitus .
debitum soluere . a intencionem suam in deum di‐
rigere . Quatenus p̄terea maneat eius conscientia
securior . quo poterit agnoscere q̄ obligacione so‐
luta quietus manet . nec parvūpendē fuit dñe
raçōnes iste . quibus additur tercia . Constat nā
q; apud deum qui nouit oia . qui q̄ dicit . Ego de‐
us & non mutor nichil esse necessitatis aperire
nostras intentiones & affectiones exponere . hoc
ergo requiritur ppter nos orantes . ut scilicet exhi‐
bamus nos tales nobisipsis . qualem cupimus
esse deum nobis . pios amicos sedulos cōpatien‐
tes . a ita de reliquis affectibus . Sed quis nesci‐
at q̄ orans plus mouetur & afficitur in seipso . dñ
ad p̄ticularia respicit . dum benefactoris munera
dñ obligaciones . dum intentiones . dñ necessitates
considerat . q̄ in quadam vniuersalitate se te‐
nendo Particula . 21.

Idebis rursus circa personam coſerentis
expediens cē frequenter . & necatiū aliqui suf‐
fragio limitaē . Primo si ad illa suffragia teneat

vel ex voto. vel ex sacerdotio iniuncto. vel ex alterius testamento legato vel mandato. **Certum est** propter de suffragia ecclesie vel singularis personae non tantum valere per mille aut omnibus. quantum si pro uno significantur. et hoc ad prius supponatur ex alijs opusculis. **Nec est contrauerbia qualiscumque** apud doctores de suffragio satisfactonis a redempciois. sicut exempla ciuilia et quotidiana ouicunt de detente centum frances. qui liberaretur. centum pro se solutis sed ad ditis secum decem sociis. in participatione liberacionis propria eius tantudem liberato tardaretur. 22. pt.

Idebis denique circa personam affinem vel attinenter personam referre quod pluimum si videant et senserint per successiones temporum et generationes. quod talis parentis eorum vel affinis talis fuit pie sollicitudinis. ut pro se et suis talia fieri constitueret pietatis officia. Nonne monetur ac commouentur inde preces cum gratiarum actione et laudibus ad deum deferre. nonne probabile est eosdem amandos fore ut quemadmodum ille fecit ita et ipsi faciat deducto latior partitur aduertetur. 23. pt.

Solicitude pia conferens corporalia poterit cum bono corde. nedum in suffragiis ordinariis apponere sed cum hoc loca certa et honorabilia sue sepelitionis eligere cum appensioe insigniorum. seu titulorum conscriptione. **Iurta sui status qualitatem** sic de populo funeralium dicetur. Sequitur hec conclusio

p deductiones preceden̄. Et quoniam inuenitur
sanctissimi patres talia curasse. nam pie rogi-
tata cedunt omnia ad honorem magnificum dei et
ecclie tam militantis quam triumphantis. Et ad fidem
spiritus quoque resurrectionis astrensum. et incredu-
lorum confutacionem profituntur. Veritas est ta-
lia oia conuerti. nunc in bonam nunc in malam
potem profitentium. per coherentium. pro recipienti-
um. pro insipientium. pro interpretantibus diuersa et
aduersa qualitate. neque oīno aliter inuenies in ope-
racionib; humānis extēsecus exhibitis. Ad qd ad-
ducit pō illud comicū. Talia fūt oia qualis ē ai-
mus vñētis. Quēadmodū de diuīcīs aut paup-
tate dixit sapiens quam substatia paupis fūt ei⁹.

Hoc amētū suscipit hoc loco salub̄ Cpti. 28.
Primū illus xpi pceptū ab aplo repetitū. Noli
te iudicāe. qd vñqz de talib; ad utrilib; in dñm
bi intelligitur ēē pceptū. ut q manducat. non
māducantē nō spnat. et ecōtra. qui offert tpalia
nō ffe orētem nō spnat. Hinc abbas pastor. die
inquit sp tibi. tu qui es. et ne iudices quenq;. sic et
saluabitur huīitas et curiositas supba pīculosa
Stemeraria et inquietā sfundetur. Cpti. 27.
Sollicitudo pia oīfētis tpalia defraudat si
nō impleat obligatō pmissio pī ouētio secū frā-
cessante cā legitā non implēdi. sequit ad pīmā
hec. A. adūsio. Restat soli difficultas i assigntioē.

causarum seu casuum. quibus potest et quoniam pretermittat
a recipiente illud quod offerens instituerat. Una
causa est necessitatis. Altera maioris vel virginis
eius utilitatis. Tercia per dispensacionem supio-
ris auctoritatis que duplex est. una suprema pa-
re. alia ordinaria platoꝝ. 26. particula

Necessitas incumbit nunc ex impotentia. vel in
firmitate recipientis. nunc ex fortuitis demo-
nitionibus ecclesiastis. ex dissipacionibus hereditatum
atque reddituum. quibus sustentandus erat minister
ecclesiasticus cuius beneficium quod dabant propter officium
si prorsus deperiret. non videtur astricatus rema-
neat seruico nisi fortassis obligato remaneat aliud
de. particula. vice simile septima.

Domo maior et virginetior utilitas puenit quoniam
per tempore successum. ubi oportet iuxta volumen in
ristarum quod alia ratione eformat pactum. Nec est illud
mirabile insolitum. vel impossibile cum in iuram
fis et votis generaliter emissum de futuro plerumque
sic euemiat. ut que generaliter permissa bona esse vi
debant. sicut in casibus particularibus vel non obse-
uanda. vel mutanda. quod noria sunt vel inutilia
moribus. vel dissimilares ecclesiasticis ritibus. seu bo-
nia maioris impedimenta suppetunt exempla frequenter si
quis aduerterit ut si quotidie dicenda sunt missa
de requie. veniet dies natalis domini. dies resurrectionis eius. dies peccatorum. Convenit prochiam.

ad audiōneꝝ mīſte· que tunc forte nō hētūr ab
alio. Puto null⁹ diceret tūc cātand⁹ eē de req̄em

Attenderēt vñiā con---- p̄tūla. 28.

Ferentes tpalia· quid plus honoris et celeb
tatis affert circa dñm religiom̄ cultū et vide
rent q̄ aliqui fructuosi⁹ esset pro suffragi⁹ ha
bendis fundare die obitus sui missas· vel alia s
uitia que de sandis sunt· aut de tempore. q̄ si so
lis funeralibus seruitijs fisteretur. Quēadmod
si fiat vnum annaale· iuxta ritū et signacōnem
missalis· quotidie videtur habere plus deuotio
nis in suscipiente· quoniam natura sic habet ut yde
ptitas vlt assidua similitudo causet fastidiū. Ni
hilomin⁹ oportet iuxta et ppter p̄missa pias con
ferentium et recipientiū ouencones non leuiter
abrumperet tractare reuerenter. q̄uis nō ē ar
bitrandū om̄s h̄mōi ceremoniales institutōes
obligatorias eē sō pena peccati mortis· si transgre
diantur· q̄ nec de alijs constitutōibz longe eentialio
ribz ordini moastico. hoc ē sentiend⁹. Cōtempt⁹
aut nichil sollicit⁹ sup implecōe taliū crimē h̄z
tā apd monasticū seu collegiū. q̄ apd singulaēs

Oteret si dispensacōe supio---- p̄tūla. 29.
ris additū ē p̄terciā cā qm̄ nō oīm̄ ē passim
tales ca⁹ descendere sō regul⁹ gnālibz emergētes
sō ad platos spectat in p̄tacō iuridica ad doctoēs
scolastica. p̄tūm qm̄ p̄t eē rōnabilis dubitacō de

duplici casu p̄ori. necessitatis vīz et maioris utili-
tatis. Grādis vero nūc apiri possit; discussio super
haec materia dispensacōnum et cōmutacōnum. tam
in respectu dispensacōnum. q̄ in ordine dispensacōz
querencī et recipiēcum. que spālem postulat se
patūq; tractatū. sicut et quedā alia cursim hic p̄
transita.

30. p̄tūla

Dicamus vnum hic et nūc pro expediēti tu-
cīus eē sp̄ assumere dispensacōnem supioris
seu cōmutacōnem. que ut haberi cōmodi possit
percurandum ab auctoritate papali. p̄sertim in re
ligiomibus exemptis. q̄ detur aliquis ab eo sub-
stitutus. sicut de religione. sicut ali⁹ qui facultatē
habeat tociens quo cīes videbit̄ dispensandi. ad
quem facilis pateat accessus. **H**oc cōfiliū in alijs
etiam casib⁹ consciē scrupulosis salubre est. sint
illi casus occulti. sint publici. sint sup̄ peccis. sint
super penīs. et irregularitatib⁹ pccōrum.

Dēmū papa rite consultus non se reddet diffi-
cilem concedē talia. qñ et vbi non apparet
fraus vel laqueus ista querencī. non in vēlame
false libertatis malicie. si serenacōnem consciētie
et dilatacōne; viarum penitēcie. Qua in re colli-
gitur ex cōnti de particularib⁹ exēpcōmibus a
prelatis ordīnarijs q̄ frequēter noxie fūt. Nedū
pter preiudicī Juris alieni. Nedum ppter con-
turbacōnem ordīnis ecclēsiastici et Iherarchicī

verū ppter inconmodū collegij sic exempli. Cis-
ta quia nī mirum praeclusit sibi recursum facilem
ad prelatū ordinariū dū quesuit quasi liberta-
tem erutere iugū suum. pticula 3.

Solllicitudo pia conferētis tpalia si ordinauit
missam eē dicendā. exempli grā die lune p
selpō. defraudatur p recipiente sic obligatū. si de-
talem missam pro altero siue fiat hoc ex priori si
ue fiat hoc ex obligacōne l suscepōe subsequen-
ti. Nō p spicua ē p deductōe ad impossibile v̄l in
opinabile. Da siq̄dē ita eē. q̄ vna missa sufficiat
pro duobus. Dabis obsequenter q̄ sufficiet et li-
berabit pro tribus. pro decem. pro centū. pro mil-
le. et ita p q̄slibet a pro toto mundo. Dabis vte-
rius q̄ nō erit melior odiō p curātis sibi missam
peculiarem. Dabis deniq; q̄ pro vna missa potue-
rūt centum hite sub voto sub pmissō l biniuncto
p forum penitentie vel alteri⁹ iusticie solū. Cur
ergo tot presbiteri. tot misse ostituuntur. cum v-
nus sacerdos cum sua missa vñica satīs esset pro
omnibus. pticula 3.

Tellet addere forsicā aliq̄s q̄ recipiēd⁹ dū h̄
bat pri⁹ ad sufficientiā p sustentacōe stat⁹
fui. l ex bñficio. l ex primoio. l pie collato frau-
dat et peccat tā primū q̄ se. cum tota ratio con-
ferēdi tpalia mīstris ecclasticis videat eē sua fu-
stētacō nō diuīciāz accumulacōl ōrtus pōpati⁹

Sed hec assertō durior est q̄ op̄; super qua mem
im̄ pridem in quadā lectōne quefuisse. Deniq; q̄
lis sit et quāta mensuracō sufficientē status: non
pot̄ subarte tradi. Nam q̄ vni parum est: alteri
fit nimī ymmo fit in eodem p̄ varietate tpm et
circumstantiarū talis varietas. qñq; ratiōnabili
ter. qñq; vero culpabiliter. dum quis accipit et
ascendit statum sibi moribusq; suis et meritis i
proporcionatum. facies sibi nō de necessitate vir
tutem. s̄ de vicio necessitatē. Adde q̄ recipiūtur
aliquā t̄palia preter vel vltra necessitatem p̄ntez
aut non pro solo statu recipietis. s̄ ad aliorū pro
uidam piamq; eleuacone. 32. pticula.

Sollicitudo pia oferētis t̄palia. procurando si
ibi missam iuxta casū priorem. nō defraudat̄
si presbiter ēcipiens adiūrerit alios in oracōib⁹
suis publicis aut secretis. ut in memēto. Aut si
offerentes ut solet post euangelium ēcipit. Mo
deratur hec oodusio precedētē ritū siml' ecclesie
conseruat. et exerget caritatē. Quā rursus a terre
na cupiditate discernit. Deniq; doctoz consiliat
apparētem in aliquib⁹ discordiā. cuius aspectus
ad diuersa. huius ad hec illi⁹ ad ista vtebatur

QVeram⁹ a oferēte t̄palia. 37. pticu
m̄ quōes aliquas. ut ex sua ēspōsione vētas
magis emineat. Et primo vis o frat̄ ut in missa
quā p̄ te dīci instituī nulla dicat locis suis alia

penitus oratio q̄ p te. **P**uto respondebit. sicut a
rūdere debet. q̄ hoc fieri non prohibet. **V**is ru
thus o frater q̄ in momento tā p viuis q̄ p de
functis nullus cōmendat? **H**abeat nisi tu. et tui
Respondeat op; q̄ hoc non intendit. qm̄ instituti
om̄ ecclie iam ipse repugnaret. **V**is pterea q̄ vo
lentes ad offertorium vēnire. quatenus ipi mis
se partīcipes sint repellantur. **C**erte nec hoc di
cet. si ritū ecclasticum plene cognouerit. **Q**uid
vis igitur tibi frater fieri pro peculiari missa tua
Si responderit: volo q̄ tota mea sit. tota cedat in
spiritualem vtilitatem meam. tota valeat ad re
missionem pccōy meorum et satissactōnis debite
vel iniuncte redēpcōz. **S** qui an hoc ita vis frater
q̄ sacerdos nichil sibi mereatur. nichil seip̄m in
uat. nichil pro seip̄o satissaciāt. n̄l demū ēpendat
obsequiū pntibus. nichil benefactoribus. nichil
commendatis. **S**imiliter ut tu conferas nichil ec
clesie toti militanti. **N**olo dicet et iure dicz. **Q**uid
superest igitur nisi referre qūtitatem suffragij deo
que et qualis ē debita est nolito murmurare. sci
et profecto. sciet ille qui montes ponderat in sta
tera. tua similiter dona mensurare. **A**ddē q̄ i ob
lacōe tua fortassis alij sūt melioris cōdicois vt p
ticipēt. q̄ tu ipse quō petes. **D**oc inq̄ mō. q̄ de bo
nis eo y uno mō l' alio male q̄sitis facis eleōsinā
facis fundacōz dilatas pōpā tuā facē vis nomē ē

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

aut modesti⁹ sentiēdo loquēdoq; **Tu** debitor es
parentib⁹ patrie bñfactorib⁹. **D**emum vniūle cō
mumoni⁹ sanctor⁹. **P**at⁹ igitur sub hoc interroga
cōis a ēsponsiois typ⁹ cōclusio declarata. 36. p.

Jurta si iurta obuetudinem eccie. quā ipse scit
apponat vn⁹ obit⁹ exempli gratia cum suo certo
die fundato. **D**a oppositum. **D**ampnabis om̄is fe
re cathedrales & collegiatas & prochiales ym
mo & monasteiales eccias. **C**ontradices insuper
racom̄. que non vult ut cui lib⁹ conferenti aliqd
p suo obitu. fiant semper exequie spāles. qm̄ se
pe modicum & insufficiens est qd̄ offert ad suste
tacōnem ministroz. **I**t obligatō de obitu facien
do cōdicōnem cōcipit. & si non semp explicetur in
plicitam. **S**i vero talis conferēs tpalia nesciret
obuetudinem eccie. prout ipse met de collegio seu
corpe suo scīunt. **I**t fertur intencō sua. p obitus
annuatim fiat pro se solo tali die. nichil tñ expli
cat sup hoc: tunc ad huc bona fides & equitas re
cipiencium saluatur in sua consuetudine. **S**i aut̄
fiat mutu⁹ & expressus consensus inter dantē et
recipientem non apparz p consuetudo militet ut
alter obit⁹ coiungatur. **I**urta modum septime
& octave cōclusionum. 38. pticula. . . .

Recipiens defraudat cerebro semetipm in re
cepione tpalium. Quāvis videat eē regula

iuris. q̄ nemo sibi p̄i. sicut nec volēti aut p̄se tien
ti facit iniuriā aut fraude. Nichilomin⁹ īueitur
p̄ metaphorā hōis ad seipz; fraus. siē a iusticiā.
a hoc ad p̄n̄ supponat. Et tangam⁹ ī facto mōs
aliquos. Primo si mētitur ī m̄q̄tas sibi a primo
dū nō ī pl̄z nec ī plere p̄ posuit: satis ē ei si pecunī^{m̄}
am vnde cūq; colleguit. q̄si dices sibi met illud
metrīcā. Promittas facito. qđ ei promittere le
dit. Pollicitis diues quilibz; esse p̄t. At vero dū
lacerum querit ī bursa. dampnum acquirit et
num ī anima. Sententia est Aug⁹ p̄i, 38.

Hacit aliā sibi defraudacōz; s̄b īterpretacōis
cuiusdā velo latentem. dū se iudicem̄ ōstitu
it ī cā p̄pria sue obligacōmis īmutans illā pro
voluntatis arbitrio. Aut dum suffragia suscipit
nō plus agit p̄ bñfactoribz; a fundatōibz; p̄ pro
ceteris quibz; libz;. Dices sibi satis esse suā ī gñā
litate sola ītēcōe cōtimore. quoniam sciet distri
buere de⁹ p̄ut volz; a quibz; volēt. a qñtū volz;. Ex
emplū de paupe debitīs īsolubilibz; obligato. q̄
liberat se cedēdo corā iudice suo oibz; lōis suis. po
sita vidi hec doctrīna s̄b fine cuiusdā opusculi de
valoē oīomis. addito de qđā melama nobili ro
mana exēplo. Ver⁹ nō ita s̄b vli ēgl̄a ūmo fāis
est. quin distinctionem distinctionemq; ēcipiat
Propterea dica⁹ viceūsa ca⁹ aliquos qbz; expe
dit a qñqz; nccē ē ītēcōe ad p̄ticularia tr̄ducere

Qonstat in primis quod licet deus non egeat inter
cones nostra vel oratione particulari. sicut nec a
Ihes bonis nostris. ut alios benefaciat. Nichil omni
nus vult secundum ordinem sue sapientie dare aqua. dum
spaliter ad ipsum dirigamus orationes nostras
qualia non esset datur sine illis. ut non sint via
cui sapientie sue opera iurta verbum sapientis
Constat insuper quod nouit deus ponderare merita
intencionis et corda conferentium tempalia. Dat tamen a
liqua conferentibus. dum fiunt orationes et suffragia
postmodum per ipsos. que et qualia non daret si di
mitterentur. nec fieret. Dat in illis qui constituerunt
in suis testamentis aut aliunde certas pecunias
restitui vel dari paupibus. Qui licet sic ordinan
do possint mereri non tamen proficit eis et alios tantum
dem hec voluntas. non sequente effectu sicut sequen
te quod in casu maneret iste ordinans ad huc ad est
stitucionem posterius obligatus. ••••• 20. p.

Quedam ultra quod recipies temporalia potest habe
re aliquoties orationes feruentiores et deo
placentiores. dum non facit eas in particulari pro Ihes
aut illis personis. immo tradit. Hugo. de scoto victo
re in suo de oratione. Et trahiens satis ex verbis sancti
Anthoni quod oratio tunc est acceptissima deo. dum
omnium et suorum proficisci. nec scit quid petit per
pter quemdam in deo raptum et subleuationem vel ascen
sum. Non autem modo loquimur de oratione tali. sed

potissimum de vocali super quam et de qua cadit ut
plurimum obligato. dum pro suffragiis tauralia
conferuntur. pticula. xi.

Quamuis o vtinam per suatum haberent ho
mines seculi quantu sit acceptior oratio tal
perdeuotos silentes et quietos. quantu preterea
fua ad deum eleuacō etiam iocundissima profusa
et suauissima plus impetrat apud deum. plo eū
dem placat. plus soluit de penis debitū. plus de
meritorum graciis impetrat q̄ sola talis exerci
tacō corporalis in vigiliis supra modum. et cantico
rum multiplicacionibus q̄ sepe plus exturbant et
rebrum et tedium gignunt q̄ deuo cōinem indu
cant. Qualia per pleram norauit aliqui domi
dicens Aufer a me tumultum carminū tuorum
Non ideo tamē ut culpe ita loquimur sed vt rō
nabile fiat obsequiu et bono vni. melius aliud
pferat. Neq; semp aialis homo praeualeat et spū
alem ordine nō rō dījudicet. Sed quid vt hōies
sunt ayt quidam ita morem gerat. priuilegiū q̄
paucorum officia leges a instituta nō mutat pli
morum. pticula. xii.

Addamus q̄ in certis casibus non expediēt
vt recipies tauralia taret ad offerentes pticula
rem nimis aut frequētem cogitatō. Doc; hoc
ermeplum magni pris. Arsenij qui rogatus a
quadam notabili matrona vt sui recordaretur

Oro inquit deum ut deo deleat ex animo meo me
moriā tui. Possunt itaq; tales aliqui recordatio
nes plus orantem suis fantasias impeditre q̄ de
uoconem augere. vel purā efficere reueluendo.

Vbiungamus osequēter. & p.
Pq ex hūilitate laudabili pot fieri corā talib;
aliqua cesso omnū bonorū spūaliū in manib;
suis pporconabiliter ad forum extrinsecum de te
poralibus bonis rōne debitorum. et hoc ex cōside
racōne tot exactorū quibus obnoxij sumus. q
nos premūt et quodammodo suffocant. Dicētes ex
omni parte. redde qd debes. ut sunt creacō. recrea
cō. redemptō debito et tociens facta remissio. Pre
torea tam crebra nunc. vno modo nunc altero i
mediate et mediate facta recepcō. quo casu paup
homōcio sic deprehensus et angustiatus dicē po
test ad deum. domine vim patior responde p me
tu inquā p̄tū nostrū es. nostra iustīcia. nostra
redemptō. redde creditoribus meis. quomodo vis
a sc̄is tantum mō vita gratie i paupertacula hac
me sustentes et satis est. & p.

Orro null⁹ debet in dubitacōne vertere qn
pticularis intentio et attencō directa deo p
istis aut pro illis sit efficacior et laudabilior pler
q;. Primo ex gratitudinis virtute et ingratitudi
nis euitacōne. Secō ex augmento deuocōis affe
ctualis. quā naturaliter habet parē beneficiorū

recordatio si gratia dei coniungatur. Dici solet et
verum est quod particularia magis mouet. Immo
consilium est propter duris et in deuotis. ut per cogita-
ciones tales semetipos afficiant et durum cor emol-
liant. Tercio quod sit obligacōis certior impletio et
ad serenacōnem conscientie satis valens. dum experitur
homo se secessare vel facere quod tenetur ex conuentione.
Demum non impeditur ex hac particulari cogita-
cone cessio firi gñalis qualis notaum sed in-
natur. pticula.

Recipiens tamen potest iterū defraudare se
ipsum. dum maledictōnem incurrit quā dicitur
maledictus qui partē suam facit deteriorēm.
Verum est itaque quod opus spūale factum pro satis
facione. non valet tantum de pro multis. sicut pro
paucis ceteris paib⁹bus. Obligans igitur se ad sa-
tis faciendum pro alijs. non tantum de facit pro pro
prijs suis debitis in hoc mundo vel in purgatorio
quantum si proprie liberacioni totus infisteret. Sta-
bit ergo quod pro receptione sustentacionis huius
vite mortis laborabit in purgatorio. penas lues
multis annis. quod quis in casib⁹ multis caritas ad
proximum exhibita pie econcipere valeat h⁹
modi dilationē liberacionis proprie in augmento pro
mij vite eterne. Dum p̄terea fecit se homo pau-
perem propter deum et salutem propria. Dum rufus fecit
aliunde sibi amicos de mammona iniquitatibus

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

A
merita
dicitur
mendicit
deficit
miserit
dicitur
facias oddini
dicitur
lunt te coniunct
obligacione
de coniunct
coſſitanc
dem mord
omne padi
aut agendo
in apertis
naturis
tempore
eatis tonis
area inate
quod sunt ful
sione quoniam
lios a quo
elementum
sit expedit

debet quod ut recipiet. et recepit ut daret. ••• • 26. p.

Ad hunc loco materia de mendicitate corporali
utrumque visus obligetur recipies elemosinas sub titulo
mendicitatis. hoc est solo titulo a respectu naturae
defectus. absque alia recompensacione seu redditio e
mutua corporali vel spirituali. Alioquin non esset vera me
dicitas. sed mutatione qualis est in ceteris ecclesia
sticis edititiat. Verum inquit talis mendicatio tunc
a liberis viuat apud deum et homines. quod alii quod vo
lunt esse contineat solo huius titulo paupertatis sed
obligacionem iuris domini et naturali personae veluta
rie coniungunt. immo sequitur laborem huc inquisi
cio. si stant isti duo tituli piter in eodem et pro eo
dem mendicare et orationum vicem sub obligacioni
omnis pacto respondere. Deinde profundius fodendo
aut agitando. Pulcher veritatum thesaurus et ful
gor appareret oculis non infectis. sed ad exitum per
posito conquisitomus iam sermo festinat. ••• • 27. p.

Recipiens defraudat se. dum accipit officium
intercessoris ipse qui deo displiceret. et est in pec
casis totus. fuerunt quod direxerunt multa et tribilia
circa materiam istam de personibus ecclasticis ut
quod sunt fures et latrones in tractacione et despesa
tione et receptione corporalium. quod non faciunt fructus
filios. et quod tenent ad restituacionem nec inde penit
elemosinam facere. cum multis filiis. quorum aliqui
sunt expresse damnata quod erat de errore albigetum

a waldentium. a nouissime vidistar⁹ q̄ supserūt
occasione errandi ex odio et zelo. non s̄m suām
contra disculos mores ecclasticoꝝ. quos intue
bantur magis detestādo a cū indignacione q̄ mi
serando cum pia oracōe a modesta redarguōne
Arguendo preterea p̄ similitudines despensaōis
tpalium ad spūalia. que non semper eisdem pe
dibus curēt. particula. 28.

Quoniam dīm⁹ autē q̄ ecclastici pccōres. p̄nt in
multis casib⁹ facē fructus bñficioꝝ aut ē
ligionum suos. p̄uis ad osecuōnem vite eterne
non sint digni pane quo vescunt. p̄uis infuper
non ita satisfaciant deo sicut iusti. Sed multa de
us cōcedit ingratīs. Nonne p̄t exīs in pccō de
bēs decem solidos primo. satisfacē fibi. nec oblig
tus remanere. Nōne posset etiā nomine alteri⁹
debitoris. quasi mediatoꝝ solū tōe hanc offerre
Possum⁹ ita iudicare de pccōibus ecclasticis
q̄ tā noīe p̄prio qñiq; q̄ in persona ecclie cui⁹ mīni
stri sūt p̄nt se ā alios acquitaē. p̄uis nō stat eos
esse tales. a saluari et mereri. pt. 29.

Recipiens temporalia se defraudat et proxi
mum dum super inducit ad redditus iā cō
stitutos nouas p̄ alijs obligaōes p̄orib⁹ in con
possibles a eaꝝ destruciōnās sūt q̄ sup priorē fun
daōe; exēpli grā decē fēm. sic recipiūt nouos ut
fūictūm non hīnc augeatur. Sūt quā recipiunt

sub tali pacto. q̄ in omnē euentū debeat semp̄ fie
ti seruicium pro collatoib⁹ vtūmis. Etiam vbi de
ficerent ea omnia que tradiderūt. Constat i h̄is
casib⁹ a similibus defraudari priores. qualiter
ip̄i posteriores defraudantes nō vellent sibi fie
ri p̄ eis subsequentes. 10. pticula

Recipiens t̄palia dum defraudat se ⁊ primū
dicitur int̄pretatue defraudare deum. qm̄
deus est princeps supremus curam habens hoi
num et reputans sibi bene vel male fieri qd̄ eis
fit et inde consurgit meritum nostū apud ip̄m
facit ad hoc parola illa de operibus misericordie
conmemorādis in die iudicii. Veritatem appro
priacius dicitur. aliquid in defraudacionem dei fi
eri dum directe ⁊ immediate dimittitur illud qd̄
ad gloriam suam celebrandā ⁊ ecolendam fue
rat institutum. 11. pticula

Recipiens t̄palia presertim cōitas pro se et
successoribus debet cū bona fide et sagaci
discrētione diligenter in recipiendo cōsiderare. p̄
mo qd̄ licet. scđo qd̄ decet. tertio quid potest et
expedit. nedum ad pñs s̄ futurum. Cuem̄ itaq;
sciat in agentib⁹ iter longum. q̄ paruum pond⁹
in se et in principio. aut pro paucō tpe sit tollera
bile. qd̄ per successionem continua ēd dicitur velut
imp̄ibile sic de pñis ⁊ paucis suffragijs. dñi p̄ illu
gūtur alh̄s. l̄ p̄petuāt possum⁹ iuuenē. 12. p̄

Ad q̄ memoria hominū labilis. q̄ p̄terea
supuemētes nō de facili suam intēcōnem
applicant ad insolita. q̄ insip. custodienda est
quātū cōmode fieri potest uniformitas apud fra-
tres. sicut in cibis. vestibus. alioq; cōuidit sic in
officīo a cantu alioq; ritu. et ita de cōsideracōibus
h̄mōi. Fiunt nichilomin⁹ frequenter obligati-
ones in op̄ositum. aut ppter maduertentiam
incōsideracōne. recipiēntū. aut urgente penūia
Aut ppter cōplacentiā cōfidentibus faciendam
Aut q̄ nō audent recipientes apponere condi-
tiones p seip̄is. licitas decentes. et expedientes
quare sic. quia nō placerent conferentibus qua-
les sunt carnales. et spūalium non capaces. mar-
ime eorum q̄ regularis disciplina constituit et re-
quirit. Aut demiq; fit hoc ppter avariciā recipiē-
cium et eorum turpem questū. qui casus palam
statim h̄z culpā siue fiat in augmentū preter ne-
cessariū iam fundatorum cenobiorū. siue multo
ampli⁹ si queraſ noua fieri fundatio p fas p q;
nephas ad faciendū sibi sub eligimis augmen-
to famā. q̄ pocius ignominia dici d̄. que sedis i-
nitur fundamētis. p̄tūcula.

Ant alie intēcōnes vicioſe q̄s nō op̄ oēs
hic nuēare. sic de publicis raptoribz. de vñia
rñs. de obligatis ad cōstitucōz certā. q̄ putāt p ſu-
daçōes ſe q̄taē. qd aptū ē potū ſe met inuoluere

Non aduertētes verbum illud tremendū sapientiā. Qui facit elemosinam de substantia paupis. q̄ h̄ q̄ vidiāt filium ante patrē. Constat autem q̄ recipientes ipsos. par pena cōstrīngit. si non maior aliqui. quāto spūaliores. et exemplares. sapientiores. insup etimora cōores esse debent. Proinde quo ad restituōnes incertas tūcior est receptio maxime dum supioris auctoritas iuncta erit. q̄ ius sit. hoc in loco aliud monstro simile circa debentes estituē. cum sciant quibus et qualibet quos cūcius inducī videbis dare centum sub titulo fūdaciōis alicui⁹. q̄ r̄ restituē. Adeo p̄na est vanitas diligere vanitatē. Adeo cor humanum querēmendacium.

Terum quia de pteitīs. m̄si. pro quāto faciunt ad cautelam futuorum. nō est cōfiliū; sup est vnum inter cetera ēmediū generale iā tacū. videlicet supioris interpretacō. Pro futuris vero sedula et crebra recogitacō cum mutua collacōe seniorum. ut dēinceps ab omni spē mala q̄ntum possibile fuerit se met abstineant. qm̄ deus non eget fraudibz aut dol nostris. ut vel colatur celebus vel habundancius sūos alat accultores. Hos vel illos multiplicet. que multiplicatio non magis facit leticiam. Sed dū facit de supfluitate aut superrogacōne necessariam obligacōnem; affert in quietam et sepe dampnabilem sollicitudinē cōtra

passumptū vbi q̄si p theāthe. Nolite sollicitū eē

Hoc dā ad p̄teita p vberiori doctri... 71.p.
na de sollicitudie q̄ p̄a et vera sollicitudo ē q̄
rere regnum dei. et iusticiā ei⁹. Ac p̄inde iuxta pe
tri monicōnem. omnem sollicitudinē; p̄icē in dēū
qm̄ ip̄i cura est de nobis Attū inquerēdo regnum
dei et iusticiā ei⁹. que aliter in regula monachali
videtur appellari opus dei. op⁹ dīmī seruicij. mul
te se scrupuloꝝ sollicitudines īgerūt tres nomi
natim. vna quoniam affligitur quādōq; supra viēs
corpus. Altera q̄ remanet ariditas qdā mentis.
Tertia q̄ euagatio cordis compescā non p̄t. ac
exinde videtur omnis fruct⁹ p̄di vel pccm̄ omitti

Nō trit hāc sollicitudinē scrupulo... 76.p.
sa; vbi bñ bernardi de mō psallēdi. q̄ nō fa
sis videā apd mltos explebil. p̄pt. istas racōes
dicit ei sic. Monet vos dilectissimi pue sp ac strē
nue dīmis īfēe laudib; strēnue qdē. vt sicut ēue
rē; ita et a laeter dño assistatis. nō pigri nō som
pnoleti. nō os̄cītates. nō p̄centes vobib; nō p̄scīn
dētes vba didia. nō ītegra trāfiliētes. nō fēatis
et ēmissis vobib; muliebre quoddā. balba de na
tes sci spiritus de promentes. pue vēo. ut mil ali
ud dum psallit̄s q̄ p̄ psallit̄s cogitētis. spirit⁹
enim sanctus illa hora gētū non recipit quidq̄t
aliud q̄ debes neglecto eo qd̄ debes obniteris

psalmodiam non multum p̄traham⁹. s̄ rotūda
 a viva voce cantem⁹. Metrum ⁊ finem versus si
 mul intonem⁹. ⁊ siml dimittam⁹ pūctum null⁹
 teneat. s̄ cito dimitat post punctū bonam pau-
 sam faciam⁹. null⁹ ante alios incipe. ⁊ nimis cur-
 rere presumat. aut post alios nimū trahere l̄ pū-
 ctum tenē. siml cantem⁹. siml pausem⁹ semper i
 auscultando. hec ille. 18. pticula.

Qonfitemur expediens esse ppter min⁹ istru-
 atos ⁊ min⁹ trāles aliqua dicere. ⁊ primo
 q̄ hec est exhortacō non precepō. moneo vos in
 quīt. s̄ tñ aliqua videntur asseri. q̄ dīmam obliga-
 cōnem insinuant. ut ill⁹. Spūs enim sanctus illa
 hora gratum nō recipit ac̄. In quo dicto difficul-
 tas maior pendet. Quomā de non p̄cendo vocib⁹
 nec remittendo. constat q̄ corporis excusat debi-
 litas illa precipue q̄ turbacōnem capitū in lesio-
 nem iudicij racōnis afferret. cui piculo supiores
 tota vigilātia tenētur in vniuersis et singulis
 occurre quo facto. non op̄ in alia veracōne cor-
 palī nimūpios esse. s̄ de labore et dolore et de re-
 racōne letari in spū. ppter mercedem quā unus
 quisq; recipiet f̄m suum laborem. ad quē homo
 nascit sicut avis ad volatū. 18. pticu.

Non p̄centes inquit vocib⁹. certe non ideo
 suadet vocem clamorā. non talē que vena
 rū. que cerebri. q̄ vitaliū ruptua sit. Nō deniq;

cōprehendit debiliōes ī qualium numero scri-
bens bernardus sepe fuit ascriptus. Alioqñ tāta
scribē eū l̄d. itaē dām or ille. cōtinuat⁹ nō tulisset

Tvéo de vōl oracōis attēcōe ml̄ti. • 19. p̄t.
dixēt. multa scripseēt. tēptauit vēo nrā so-
licitudo. si posset tec̄ difficultas ad pauca clara q̄;
resolui. Et occurrit nobis distincō talis. Sunt in
oracōne vocali tria. vnum per modū materie. a
liud p̄ modū forme tertīū p̄ modū simis. qui cum
forma sepe coincidit. Materia oracōis sepe cōsistit
in verbis. Forma in sensu verboꝝ. Simis in eleua-
tione mentis ad deum. Et hic simis duplex ē. vn⁹
fundat⁹ cōformiter ad sensu verboꝝ qui pot̄ dici si-
mis primus. Alius est fundatus vnde cumq; per
diuersa. licet non contraria. ex qua distinctione e-
liciuntur p̄positiones q̄ sequuntur. • • • . 60. p̄t.

Materia oracōis cadit p̄ n̄ cōpaliter sub prece-
pto. sic q̄ orās ab soluūt. siue cogitet actua-
liter siue non. siue vagetur mēte vel corpe. dūmō
pferat oīois vba. & pferētes audiat iux̄ q̄litatez
oīois. alioqñ nō cēt salua oīis caro. & p̄ exēplis
& explanacōe p̄ceptoꝝ dīmoꝝ. vt de Jeūmio. & ho-
nore pntū. que nō id sūt pccā. si nō fiat ex grā.
Si non impleatur semp intencō precipientis & si-
mis. sicut alibi patet latior deduc̄io. Sic enim di-
cimus. q̄ agens opus pniale p̄ confessore īposi-
tum. q̄uis fiat ī pccō non tenetur reiterare

Sensus oracōis nō cadit sub precepto. ut ēco
gitetur semper vel intelligat. Pat̄ de illite
rat̄is a ydeotis. p; de canticis in tubis a organis
patet de passib; obscurissimis canthicoꝝ. maxi
me prophetaliū. de quib; accipitur misticā. q; te
nebrosa aqua in nubibus aeris. a iteꝝ nubes et
caligo in circuitu eius. patet insup de multis scri
pturis habentibus in superficie verba carnalia. q;
plus incitarent recogitata mentes imperfectorum
ad lubricitatēꝝ q; nondū spūalis sensus capaces
sunt. q; ad spiritualē deuocōnem. Sūt alie narra
tōes quedā valde steriles in superficie trāli. nec
habentes aliquid suavitatis spūalis. si nō apud
illos iam pfectos. q; fortī meditacōne sciunt fugē
mel de petra. oliumq; de saro durissimo. quales
inueniuntur paucissimi. Ceteris vero quid nisi fa
stidium vel nauſea vel mētis ariditatem talium
discussio a ruminatio sola proferret vel afferret

Doptere a dicam⁹ seqñiter 62 pñ.
a formit ad sāctū thomā ⁊ racōe⁹ qđ finis i
oracōe p̄ncipalē eleuacō mētis in dēū mediate

vel immediate. directe vel indirekte. principaliter
vel occasionatiue. Orans veroz qui nō potest con-
sequi finem istum per recogitatione; attentam
sensuum oracōnis particularis que profertur. et
hoc propter aliq̄ ex causis tactis. qui tamen fi-
nis dicitur proximus. et quasi proprius huic ora-
cōni: debet cum omni libertate spiritus et absq̄
scrupulorum sollicitudine cōtentus esse si finem
vl̄cū meditacōibus alijs osequatur. Felix si di-
cere posset. Oculi mei semp ad dñm. meditacō cor-
dis in sp̄ctu tuo semp. Leuaū oculos meos in
montes vnde veniat auxilium michi. Felix si non
dat ei oteplādo volare. si pōt vel repe. vel more lo-
custarum semet excuciendo r̄icissim saltus dare

Domīo premissa cantandi. **G**o. pticula
Sernardi nō repugnat huic p̄positōi. patet
quia sic afficiens se ad deū p̄ alias cogitacōes nō
elicitas ab immediato sensu littere q̄ canitur. nō
facit aliud q̄ debet. neglecto eo qd̄ debz. ymmo fa-
cit omnino qd̄ debz cōformiter ad finē a spū san-
cto prescriptum. **V**eritas est. q̄ ceteris paribz
expediencius est affectionem suam exercere iuxta
litteram que profertur. propter quatuor in spe-
ciali rōes. **V**na est scripture veneracō in qua sp̄
ritus sanctus semper loqui credendus est. **A**lte-
ra est pticularior eruditō circa misticos subarido
littere nudeo clausos sensus. **T**ercia est fuauior

assuefactō circa quotidianos sēsus. Quarta ma-
ior stabilitō circa definiatos affectus q̄ circa va-
gos & iugit nouos. Addit̄ oīo que petat ēuelal
sibi suauitatem mellei sensus in tr̄e fauo latentis
a hoc per oppressionē meditacōis. que prorsus nō
fiet nisi dederit deus pūulis intellectum aperiens
thesaurum sūi aque viue. 62. pt̄.

Demīq; plurimū ḡfert si prius ante tempus
oracōis fuerit cohibicō sensuum exterioꝝ
qm̄ dñs. Januis clavis dedit pacem & spm̄ san-
ctum discipulis sic insup cōtinua muscarū īutili-
um a facie cordis effugacō manufortis attencōis
TNon ita tamē. qn̄ aliqn̄ sit expediens m̄chilipē
dere suā importunitatē. plus q̄ importum̄ eā abi-
cere conaci. licet pditure sint ad horam suauita-
tem vngēti. Hoc exemplo cōfirmauit vnius pa-
trum de retencōne venti in pallio. Alius de catu-
li latratu. Ali⁹ de aucarum sibilo. Ali⁹ de muliere
litigante. Ali⁹ de riuo q̄ violentior fit obice poito
Ali⁹ de cathinātibus terrere puros volentibus
Ali⁹ de blasphemie spū. Ali⁹ de pruritu curiosita-
tis. q̄ nō scalpendo curatur. s̄ p̄ musculos accen-
ditur. Et autē curiositas. studiū ea sciēdi. q̄ nos
vel nō decet. vel nō expediunt. vel non edificant.
Vanc cōpressit xp̄us i aplis die ascēsionis. Hāc
in petro querente de statu iohānis. qd ad te. ayt
Vnde sub hoc metro cohitebat se vnius dicens

Clausia qd ad te sta. qs tu. di. c. duc. cor. in alta.
fac opus iniunctum deinde vacato tibi. Placuit
ad confirmacionem precedentiū ponē p expressum
verb a scilicet thome super quarta di. i. i. Materia
de oracione questione. 2. articulo. 2. pti. 67.

At tento inquit in oratione potest esse triplex
Primo enim est attentio ad verba. quibus
petim⁹ a ad petitoz ipaz et ad ea q petitoz ipaz
circūstant sic ē necessitas p q petit⁹ de⁹ q roga⁹. et
alia hmoi. Et quecūq; hazz attentionū assit: nō
ē reputāda i attenta oīo. Vnde etiā illi q nō itel
ligūt petitois verba. ad oīo; et attētēcē pnt s; tñ
vltima attentio est laudabilior q̄. 2. Et. 2. q̄. 4. Et
q̄ aīa nō pōt eē vēhemēt attēta ad diūsa. Ideo i.
attētō pōt nocē vt minor sit oīomis fruct⁹. si. 2.
euacuat l. 2. si terciā oīo tollat. s; nō ecōuso tñ
attētō vīter accipiēdo; aliqd triū pdcōz nō no
cz s; multū pdest. hec ibi. pti. 66.

Doro circa finez opusculi possim⁹ addere di
stinctōes magistrales de attētōe a deuoōe
a affectōe. que alibi seorsū nōte sunt. pti. 68.

Deuocō in oratione qnq; nō admittit alias qs
cūq; cogitacōes n̄ soli⁹ dei. a hoc ē i pūti vi
ea rarissimū. vbi vir hora l dimidia sit i celo mē

Deuocō qnq; recipit pti. 2. Lis silenciu
alias cogitacōes s; ptinentes ad ordinatas
a solū tales et hoc ē raru a bonum. pti. 3.

De uocō cōcipit cogitacōes imp̄tūnēres. 3
 et quasi sup̄fluas. a hoc ē quotidianū. 4
De uocō recipit contrarias et aduersas cogita
cōnes ut sūt vīcōr. a hoc pīculōsum. 5
Cogitacōnū imptūnētūm vna qñq; est vele
mens et suffo cans actualē de uocōnez. s; non aufe
rens virtualem nec habitualem. nec vōcē a hoc
potest esse virtutis exercitū. 6
Alia vellemens est. tollens v̄tualez de uocōnez
sic q; iam virtus de uocōnis non impat aut conti
nuat oracōnem. s; v̄fuetudo vel alia racō a hec nō
necessario tollit laudē aboratione. 7
Alia est cogitatio vel affectō quasi fluctuans
que nec excedit et suffocat de uocōez. nec excedit
tōliter ab ea. a hec stat cum laude. 8
Alia est leuis et v̄ento similiſ. licet videatur i
portuna. s; supatur aut cōtempmitur. et hec non
tollit laudem. s; exerceſ metem. 9
Cogitacōnum cōtrariaz. vna est absolute et di
recte cōtraria. q; scz orans detestatur orare et deu
tionem habere. s; timore disciplīne prosequitur
hec omnino vituperabilis. 10
Alia qua orans habet disp̄licētiā et dicōnalem
sic q; non oraret nisi v̄ouisse. nō tñ detestatur se
vouisse. s; placet a hec est sufficiens atq; laudabi
lis. lic; non excellens. a habet de uocōez habitua
lem et originalem. 11

Alia est vicioſa circa peccatum alia. ut
pter cōmocōz ire vel illecebie. que nō displicet
nec acceptatur cōſenſiuē. licet nolit hō ſentia
tur a hec pōt eſſe materia virtutis exerceſte. et ad
expulsionē expediret qūq; magis mīti. q̄ ad ora
cōis cōtinuationem i2

Alia vicioſa criminalit̄. cui nō ſufficienter reſiſtitur. ſi ei vel interpretatiue cōſentitur. a hec eſt
dampnabilis. quis aut dicatur ver⁹. quis interpretati⁹ alibi dictum eſt. Consentire ſiquidem
dicitur aliquis malo. dū non fecit qđ in ſe eſt. ne
qđ facit ut vitetur. p̄ticularia

Vbiungitur alia diſtinctio de attencōne ſu
triplicitate multiplici

Rea h̄is aliō obtem̄ q̄ ſe
Attēcō oīois ſplex ē Reflexa h̄is p obcō ſe
Cōiuncta cōcipi. alia q̄ ſe
gñal ut q̄ vult oraē tō dic
Attēcō oīois ſpēal q̄ vult tkez oīoz dicē.
etā ſplex ē Individuał q̄ vult p ſingul
intēdē. Sic de affec. pōt eē di.

Attēcō oracōis quolib; mōz mox dcoz triplex

Actualitas. cui⁹ act⁹ inēſt. mouēs immediate

Virtualis cui⁹ virt⁹ inēſt. mouēs actu ceſſante

Virtualis vel aptitudinalis cuius ſolus habitus

inēſt non ſufficiens id mouere

Attēcō oracōis reā a ſimplex Rurſus triplex

- Generalis
Spalis
Individualis
Actualis
Virtualis
Habitualis
Circa contraria positiæ
Circa opposita p. uatiue
Circa velut in d. ad utrumque
- Attēcō oīoīs rēfēx sīc a reā. triplex est**
- Attēcō oracōis re fēx quocūq; mōx t̄pler**
- Attēcō oīoīs reā a cōnūcta. seu mīx triplex**
- Attēcō mīx cīr positiæ cōnūria triplex**
- Attēcō mīx oīetīes cōnūns triplex**
- Attēcō p̄uatiē op̄osita triplex est**
- Consentiens
Dissentiens
Pīg ē dormitās siue sint a carne v̄l mundo vel deō ne talia contraria
- Absolute volūtala q̄ re mititur. sed vincit
Cōdīconaliter volūtaria
Interpretatiē volūtaria q̄ tenet cē vigil et non est
Tollēs oēz circa v̄bū et sēsum. a deū ē cogitacionē
Tollēs duo p̄missor̄ a. oī. nō v̄bū. Tollēs tātūmō vnum. sensum scilic̄; vel verbum vel d̄cum.

Attento iuncta velud indifferens triplex. tota
liter interrupta actu. virtute a habitu. Parciali-
ter interrupta solo actu a virtute. parcialiter inter-
rupta. solo actu. non virtute nec habitu. .i2.

Attento orationis qualis cūq; triplex. s; m; q; o
ratio est obligatoria sub pena peccati mortalis. Obli-
gatoria solo filio bone equitatis. Obligatoria so-
lius causa societatis ut dū quis tenetur non ora-
re vocaliter. s; orantem attendere. .i3.

Attentio orationis mixta a interrupte triplex
qñq; p; vnam aut tres dies vñ mensem. ex consue-
tudine. p; in pegrino. per magnas moras sine re-
misu fortū. vel frequenti per morulas cum remisu.
quasi saltum animi crebrum contra muscas cogi-
tationum importunas. .i4.

Attentio oīois abgentis has muscas triplex.
Quedā impossibil a vana a stirbatiā. que dīf-
ficilis nec p; tūc vñq; quaq; necessaria. Quedam
facilis. licet importuna. tamē meritoria. .i5.

Attentio quelib; premissarum sub debito tplex
Circa verbū. bona a necessaria. sic ut dicatur a se
vel socio. Circa verbum et sensum. bene placens
Circa verbū sensū a deū. p; fā et similes fieri pñt
dīstinctōes de affcōe que dicit affixio quedā. .i6.

Attento quelib; premissarū triplex. Habitualē
bona. dū manet in attentione. ex p; annis non cri-
minaliter interrupta. .i7.

Virtualis melior. dū manet in opacōne. Actualē optima ceteris parib⁹. dū manet in toto homine toto corde. tota aīa tota mente. tota virtute.

Attentio reflexa in bonū triplex. facilis in contemplatiō a spirituali q̄ volat libro velut celo. difficultis in meditatiō a rōnali. qui nītitur fūsum reperdo. **V**aga vel īutilis in solo anima li. qui serpit in humo.

Attentio reflera in bonū triplex rarissima pri mo mō tā duracōe q̄ vītacōne. **R**ara. Scđo mo do nec semp necessaria ē cantu vel vocali oracōne. Quasi nulla tertio modo. et sufficit q̄ cū asina iherusalem talis abulet in simplicitate. quasi vitula effraym docta diligē tritūra. atq; muscas acres cogitatōnū qñtū val; tolleret. nec velit abigere p̄ impaciētiā. q̄ cessoīe suū spm scm̄ deiciat.

Attentio reflectens se sup attencōnem preteritam in verbis oracōis vocalis in se ē cum socio. triplex. **V**na que vīlementer estimat verba nō p̄tulisse. **A**lia que istud timet velut ad vtrumq; **T**ercia que vīlementius opniatur se dixisse vel alium secum. q̄ omisisse.

Attentio reflexa iudicans. Primo modo spel lit ad repetiōnem vel penitētiā. secus de noua attencōne circa sensum vel deum. **S**cđo mō sua det repetiōnem. et aliqui cōpellit. ppter optimā tem habitā. **T**ertiomō dissuadet repetiōne; poci⁹

q̄ impellat. et hoc ppter innatā mētis euagacōe
que non recordatur faciliter eorū circa que non
actu relectitur. sicut nec oportet.

Ehortatio conclusua

Attendite vobis igit̄. a attencōni vestrē. in ora
cōnib⁹ debitis. O ecclēsticī. vos p̄cipue fratres
religiosi. quoꝝ intuitu res hec agit̄. Attēdite cū
pia sollicitudine. q̄ prauā expellat. tāq̄ dāu⁹ da
uum. Attendite ut sc̄iat vn⁹ quisq; donū dei. non
plus nec minus sapiens q̄ oꝝ. Et hoc vtq; non
poterit faciliter oſumari. cum prauū sit co: homi
nis a inscrutabile nīſi sermo dei viu⁹ a efficac as
fit discretor cogitacōnu⁹ a intentionū cordis no
stri qđ vt fazarādus est deus et in ipm iactād⁹
noster cogitatus. vt tādem verbis apostolicis cō
cludam⁹. Nichil sollicitū fitis. h̄ in oī oīoē cū gē
tarum actione petīcōes vestrē innotescant apō
deū. Et pax dei que exupat oꝝ sensum custodiat
corda vestrā a intelligentias vestrās in cristo ih
su domino nostro Amen.

Datū parisius p̄ venerabilem magistrū Johā
nē Jarsson Cancellarium Parisiensem.

39

24

o
n
u
m
i
d
a
n
t
s
a
v
e

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Am

*Ca
rio G*

*defam
fratrua
jaceps
jodis
nbi
bim
fira*

*de
zebus
hou
Vita
Just
mii
offici
nisi
fimu*

188

Inches
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

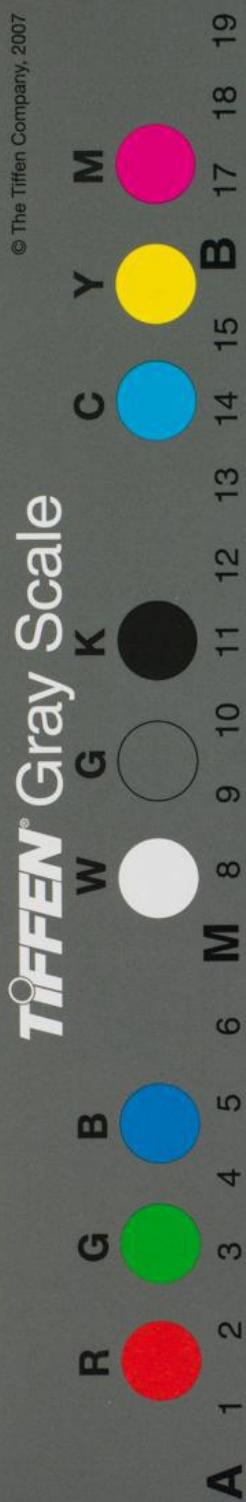
Centimetres
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

TIFFEN® Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue	Cyan	Green	Yellow	Red	Magenta	White	3/Color	Black

TIFFEN® Gray Scale

© The Tiffen Company, 2007

